

Verhoging huurtarieven voor de binnensportaccommodaties (sporthallen, zwembaden en gymzalen) en verhoging zwemlestarieven.

Datum	22 januari 2015
Behandelaar	Gerrit Kamps afdeling Samenlevingszaken (0593)539313
Portefeuillehouder	Wethouder Lohuis
Besluitvormend orgaan	College
Overleg gepleegd met	X Teamleider zwembaden Ans Mollenhorst X Financieel adviseur Rolf Bloem ☐ afdeling facilitair ☐ inspraak/adviesorgaan

Financiële gevolgen

Exploitatielasten	€ geen
Investing	€ geen
Kapitaallasten	€ geen

Dekking:

		Ten laste van:	Naam reserve:	Stand na verwerking:
Incidenteel	€			
Structureel (exploitatie- en kapitaallasten)	€			
Reserve	€			€

Meerjarenbegroting:

Productnummer:	
Jaar 2014	€
Jaar 2015	€
Jaar 2016	€
Jaar 2017	€

Vervolgprocedure

- ☐ brief
- ☐ gemeenteberichten
- ☐ persbericht

Vooraf;

1. Opdracht

- Taakstellende bezuinigingsopdracht voor de afdeling samenlevingszaken van € 50.000,00 op de exploitatie van binnensportaccommodaties.
- Het te bezuinigen bedrag wordt verkregen door;
 - Verhoging van tarieven voor het huren van gemeentelijke binnensportaccommodaties(sporthallen, zwembaden en gymzalen)
 - Verhoging van de zwemlestarieven
 - Aanpassing van de gebruiksvoorwaarden voor zwemleskaarten.
- De keuze voor verhoging van de tarieven is verantwoord te noemen;
 - Omdat de huidige tarieven voor het huren van een sporthal en/of zwembad onder of gelijk liggen met het regionale gemiddelde en zelfs ruim onder het landelijk gemiddelde liggen
 - Omdat de huidige tarieven voor het huren van een gymzaal gedateerd zijn en ver onder het regionaal en landelijk gemiddelde liggen
 - Omdat naast het huren van binnensportaccommodaties het gebruik van alle voorzieningen en faciliteiten in de huidige huurprijs is opgenomen. We moeten hierbij denken aan;
 - Gebruik sporttoestellen
 - Gebruik sportmaterialen
 - Gebruik energie
 - Gebruik sanitair
 - Geen schoonmaakkosten
 - Geen beheerstaken
 - Gebruik horecafaciliteiten
- Tarieven voor het huren van sporthallen en zwembaden door gemeentelijke (sport)verenigingen zijn geharmoniseerd. Dit betekent, dat (sport)verenigingen voor hetzelfde huurtarief een sporthal of zwembad kunnen huren en geen onderscheid wordt gemaakt in het soort (sport)vereniging of het soort accommodatie. Voor het huren van gymzalen worden andere tarieven gehanteerd.

2. Voorstel

1. De tarieven voor het huren van binnensportaccommodaties(sporthallen, zwembaden en gymzalen) in gemeentelijk beheer en onderhoud met 10% te verhogen
2. Het tarief voor het huren van gymzalen in gemeentelijk beheer en onderhoud gelijk te stellen aan het huren van 1/3 sporthal.
3. De tarieven voor het ontvangen van zwemles en doelgroepinstructie met 10% te verhogen.
4. De geldigheidsduur van zwemleskaarten terug te brengen van 5 naar 4 weken door een aanpassing van de gebruiksvoorwaarden voor zwemleskaarten.
5. De geldigheidsduur van doelgroepenkaarten terug te brengen van 13 naar 10 weken door een aanpassing van de gebruiksvoorwaarden voor doelgroepenkaarten.
6. Het huurtarief voor de organisatie van zwemwedstrijden gelijk te stellen aan het huurtarief voor de organisatie van overige binnensportwedstrijden en daarmee recht te doen aan de tariefharmonisatie.
7. In de tariefverordening de tekst "verhuur aan zwemverenigingen en/of zwemwedstrijden" te wijzigen in "verhuur aan gemeentelijke gebruikers" en "verhuur aan niet gemeentelijke gebruikers en wedstrijden".
8. Alle genoemde tariefsverhogingen en alle genoemde aanpassingen aan de voorwaarden van zwemles- en doelgroepenkaarten per 1 januari 2016 verhogen en deze verhoging verwerken in de leges verordening voor 2016.
9. De tarieven voor het huren van sportvelden niet mee te nemen in dit besluit.

Voorstel is om de tarieven voor het huren van binnensportaccommodaties sporthallen, zwembaden en gymzalen) in gemeentelijk beheer en onderhoud met als uitgangspunt de bezuiniging van € 50.000,00 met 10% te verhogen.

3. Toelichting voorstel

- Inmiddels is op 15 december 2015 in sporthal de Drenthehal te Beilen een informatiebijeenkomst georganiseerd met als thema de voorgenomen tariefsverhoging. Alle gemeentelijke binnensportverenigingen zijn hiervoor uitgenodigd en hebben in veel gevallen gebruik gemaakt van deze uitnodiging.
- Samenvattend kunnen we stellen;
 - dat de binnensportverenigingen begrip kunnen opbrengen voor een eventuele verhoging maar zijn gelet op de steeds toenemende verenigingsuitgaven en afnemende ledenaantallen niet blij met de 10 % tariefsverhoging
 - de meeste verenigingen spraken de wens dan ook uit om de ingangsdatum van de tariefsverhoging niet op 1 januari 2016 vast te stellen maar gefaseerd in te voeren.
 - Verder zijn veel vragen gesteld waarom de gemeente voor een tariefsverhoging kiest en op andere beleidsterreinen deelname aan sport wordt gestimuleerd. Een tegenstrijdig beeld volgens een aantal binnensportverenigingen.
 - Tijdens de bijeenkomst zijn geen andere bezuinigingsalternatieven voor de taakstellende bezuiniging van € 50.000,00 niet naar voren gekomen.

Conclusie:

- De verenigingen staan kritisch tegenover een tariefsverhoging omdat verenigingen op veel terreinen te maken met steeds hogere uitgaven en een afnemende belangstelling is voor met name teamsporten. Wordt wel besloten tot een tariefsverhoging dan gaat de voorkeur uit naar een gefaseerde invoering van de tariefverhoging. Verder zijn er geen bruikbare bezuinigingstips gepresenteerd en zijn er geen vervolgacties gepland.
- Voorstel is om de huurtarieven voor sportvelden niet te verhogen omdat bij de buitensportaccommodaties in gemeentelijk beheer en onderhoud nieuw beleid is vastgesteld en er op dit moment in samenwerking met betrokken sportverenigingen gewerkt wordt aan de invoering van het nieuwe beleid. Gestreefd wordt naar een stuk maatwerk voor de betreffende sportverenigingen waarbij de voorkeur uitgaat naar zelfbeheer. In het maatwerk worden afspraken over bekostiging en gebruik vastgesteld.

➢ Rekenmodellen

- Om de bezuiniging van minimaal € 50.000,00 te behalen zijn 2 rekenmodellen gemaakt. De rekenmodellen zijn gebaseerd op de bezettingsgraad en (verhuur)inkomsten uit het jaar 2013 en geven afhankelijk van de gekozen (tarief)verhoging een verwacht rendement.
- Het verwachte rendement in de rekenmodellen is gebaseerd op 10% en 15% verhoging van de verschillende tarieven en gebruiksuren in 2013. Deze rekenvorm geeft een andere uitkomst(rendement) dan dezelfde procentuele verhoging op de totale verhuurinkomsten uit 2013. Dit komt doordat er verschillende tarieven bestaan en de bezettingsgraad(gebruik) per tarief verschilt. Zie hiervoor de uitwerkmodellen onder punt G.

Rekenmodel 1(gebaseerd op een tariefsverhoging van 10%)

Verwachte inkomsten na 10% tarief verhoging.	€ 388.739,65
Inkomsten uit verhuur in 2013	€ 334.750,20
Verschil	€ 53.989,45
Verwachte inkomsten na inkorten geldigheidsduur zwemkaarten	€ 2.100,00

Verwacht rendement na 10% tarief verhoging en inkorten geldigheidsduur zwemleskaarten.	€ 56.089,55
---	--------------------

Rekenmodel 2(gebaseerd op een tariefsverhoging van 15%)

Verwachte inkomsten na 15% tarief verhoging	€ 406.560,45
Inkomsten uit verhuur in 2013	€ 334.750,20
Verschil	€ 71.810,25
Verwachte inkomsten na inkorten geldigheidsduur zwemkaarten	€ 2.100,00
Verwacht rendement na 15% tarief verhoging en inkorten geldigheidsduur zwemleskaarten.	€ 73.910,25

A. Conclusie rekenmodellen

- Rekenmodel 1 laat zien, dat bij gelijkblijvende gebruikscijfers en inkomsten uit verhuur de voorgestelde bezuiniging wordt behaald. Keuze voor dit rekenmodel kan als consequentie hebben, dat bij een teruglopende bezettingsgraad de taakstellende bezuiniging niet wordt gehaald.
- Rekenmodel 2 laat zien, dat bij gelijkblijvende gebruikscijfers en inkomsten uit verhuur de voorgestelde bezuiniging wordt behaald. Keuze voor dit rekenmodel heeft als voordeel, dat er een kleine financiële marge is opgebouwd voor tegenvallende inkomsten uit verhuur en een teruglopende bezettingsgraad.
- Keuze voor rekenmodel 1 betekent, dat de huur- en zwemtarieven regionaal onder of bij de gemiddelde tarieven staan en landelijk ver onder het gemiddelde prijspeil blijven.
- Keuze voor rekenmodel 2 betekent, dat de verhuur- en zwemlestarieven regionaal bij de gemiddelde tarieven staan en landelijk ruim onder het gemiddelde prijspeil blijven.

B. Mogelijke invloed(en) op het verwachte rendement in de rekenmodellen

- We geven het signaal af, dat het verwachte rendement in de 2 bovenstaande rekenmodellen hoger dan wel lager kan uitvallen door verschillende factoren. We noemen de meest voorkomende en geven daarnaast een overzicht van schommelende huurkomsten bij de binnensportaccommodaties en verhuur aan scholen(periode 2011 t/m 2013).
 - Wisselende bezoekersaantallen zwembaden
 - Toe of afnemende belangstelling voor zwemlesproducten
 - Verandering van openingstijden en/of slechtweer situaties bij de zwembaden
 - Minder gebruik van de sportaccommodaties door bevolkingskrimp
 - Minder verhuur door afnemende belangstelling in verenigingssporten
 - Schommelende huuropbrengsten bij de binnensportaccommodaties(zie inkomsten 2011 t/m 2013)
 - Inkomsten uit verhuur bij de binnensportaccommodaties 2011 € 134.375,00
 - Inkomsten uit verhuur bij de binnensportaccommodaties 2012 € 131.513,00
 - Inkomsten uit verhuur bij de binnensportaccommodaties 2013 € 140.000,00
 - Schoolgebruik in binnensportaccommodaties is niet stabiel(zie inkomsten 2011 t/m 2013)
 - Verhuur aan scholen in binnensportaccommodaties 2011 € 267.000,00
 - Verhuur aan scholen in binnensportaccommodaties 2012 € 261.000,00
 - Verhuur aan scholen in binnensportaccommodaties 2013 € 273.000,00

C. Positie van de huurtarieven voor binnensportaccommodaties.

- Onderstaand overzicht laat zien hoe de tarieven voor het huidige huren van een binnensportaccommodatie in de gemeente Midden-Drenthe zich regionaal en landelijk verhouden. Vermelde (vereniging)tarieven zijn gebaseerd op gegevens uit 2013 en de vergelijking met andere gemeente is willekeurig gemaakt.

Naam	Tarief hele sporthal	Tarief $\frac{2}{3}$ sporthal	Tarief $\frac{1}{2}$ sporthal	Tarief $\frac{1}{3}$ sporthal	Tarief gymzalen
Gemeente Midden-Drenthe	€ 21,55	€ 15,05	€ 12,90	€ 8,55	€ 5,40
Gemeente Meppel	€ 40,80	N.v.t.	N.v.t.	€ 13,60	N.v.t.
Gemeente Hoogeveen	€ 33,50	N.v.t.	€ 22,05	N.v.t.	€ 10,20
Gemeente Borger-Odoorn	€ 30,90	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	€ 7,00
Gemeente Tynaarlo	€ 26,20	€ 17,45	N.v.t.	N.v.t.	€ 8,75
Gemeente Coevorden	€ 29,13	€ 23,29	€ 17,71	€ 11,41	€ 10,28
Gemeente Helmond	€ 73,20	€ 48,76	€ 36,86	€ 24,40	N.v.t.
Gemeente Amersfoort	€ 54,25	N.v.t.	€ 36,18	N.v.t.	N.v.t.
Stichting BV Sport(landelijk)	€ 69,20	€ 46,20	€ 34,60	€ 23,10	N.v.t.
Gemeente Woerden	€ 41,50	€ 28,60	€ 26,70	€ 16,50	N.v.t.
Gemeente Nunspeet	€ 32,91	€ 23,50	€ 17,50	€ 13,50	€ 14,62
Gemeente Veenendaal	€ 38,51	€ 25,68	€ 19,26	€ 13,78	€ 14,69
Gemeente Hardenberg	€ 27,65	€ 18,43	€ 13,83	€ 9,22	€ 9,22

- Hieronder eenzelfde tarief vergelijk maar nu na de voorgestelde verhoging van 10% of 15%. In dit vergelijk is alleen het tarief voor het huren van een hele sporthal meegenomen. Het vergelijk is gemaakt om een indruk te geven hoe de huurtarieven in de gemeente Midden-Drenthe zich na de voorgestelde verhoging regionaal en landelijk verhouden. Het is niet bekend of huurtarieven bij overige gemeenten/stichtingen nog wijzigen

Naam	Tarief(2013) <u>hele</u> sporthal	Situatie na 10% verhoging	Situatie na 15% verhoging
Gemeente Midden-Drenthe	€ 21,55	€ 23,70	€ 24,80
Gemeente Meppel	€ 40,80	€ 40,80	€ 40,80
Gemeente Hoogeveen	€ 33,50	€ 33,50	€ 33,50
Gemeente Borger-Odoorn	€ 30,90	€ 30,90	€ 30,90
Gemeente Tynaarlo	€ 26,20	€ 26,20	€ 26,20
Gemeente Coevorden	€ 29,13	€ 29,13	€ 29,13
Gemeente Helmond	€ 73,20	€ 73,20	€ 73,20
Gemeente Amersfoort	€ 54,25	€ 54,25	€ 54,25
Stichting BV Sport(landelijk)	€ 69,20	€ 69,20	€ 69,20
Gemeente Woerden	€ 41,50	€ 41,50	€ 41,50
Gemeente Nunspeet	€ 32,91	€ 32,91	€ 32,91
Gemeente Veenendaal	€ 38,51	€ 38,51	€ 38,51
Gemeente Hardenberg	€ 27,65	€ 27,65	€ 27,65

D. Positie van de zwemlestarieven

- Een prijsvergelijk voor de vele soorten zwemlestarieven is lastig omdat het lesaanbod, de daaraan gekoppelde lestijd en instructiesoorten zeer divers zijn en een redelijk vergelijk moeilijk te maken is. Daarom is een prijsvergelijk gebaseerd

op 45 minuten lestijd. Hieruit is op te merken, dat de tarieven voor het ontvangen van zweminstructie in de gemeente Midden-Drenthe regionaal bij de gemiddelde tarieven liggen en landelijk daar ruim onder liggen.

Tariefvergelijk met zwembaden in Noord-Nederland

Bad	Plaats	tarief	per	omgerekend naar 45 minuten
Aquarena	Emmen	€ 4,05	45 min	€ 4,05
Hesselingen	Meppel	€ 32,50	maand, 50 min	€ 7,30
Bonte Wever	Assen	€ 67,50	8 lessen 60 min	€ 6,33
Molenduinbad	Norg	€ 25,40	4 lessen 40 min	€ 7,15
Pagedal	Stadskanaal	€ 30,00	4 lessen, 45 min	€ 7,50
Kalkwijk	Hoogezand	€ 21,40	4 lessen 45 min	€ 5,35
versch. zwembaden	Groningen	€ 71,00	8 lessen 45 min	€ 8,88
Carrrousel	Ommen	€ 22,00	4 lessen 45 min	€ 5,50
De Marsch	Hardenberg	€ 6,00	45 min	€ 6,00
De Watertoren	Winschoten	€ 31,50	6 lessen 45 min	€ 5,25
De Steense	Wolvega	€ 37,70	12 lessen 25 min	€ 5,65
Tropiqua	Veendam	€ 5,95	45 min	€ 5,95
De Welle	Drachten	€ 33,30	4 lessen 45 min	€ 8,33
Kalverdijkje	Leeuwarden	€ 37,50	4 lessen 60 min	€ 7,03
Sportstad	Heerenveen	€ 30,95	4 lessen 45 min	€ 7,75
Gemeente Midden-Drenthe		€ 24,25	4 lessen 45 min	€ 6,06

Tariefvergelijk met landelijke zwembaden

De ijzeren man	Weert	€ 7,70	60 minuten	€ 5,80
Merwestein	Nieuwegein	€ 7,90	50 minuten	€ 7,10
Sportfondsen	Amersfort	€ 10,35	60 minuten	€ 7,75
Zuiderbad	Amsterdam	€ 7,10	45 minuten	€ 7,10
Den Hommel	Utrecht	€ 9,60	60 minuten	€ 7,20
De Vrolijkheid	Zwolle	€ 10,20	45 minuten	€ 10,20
De Scheg	Deventer	€ 74,95	maand, 2x45 min	€ 8,35
Aquadrome	Enschede	€ 33,00	maand, 1x45 min	€ 7,35
Het Ravijn	Nijverdal	€ 8,95	50 minuten	€ 8,05

E. Geldigheidsduur zwemleskaart

- Voorstel is om de geldigheidsduur van zwemleskaarten naar 4 weken terug te brengen in plaats van de huidige geldigheidsduur van 5 weken.
- Voorstel is om de geldigheidsduur van doelgroepenkaarten naar 10 weken terug te brengen in plaats van de huidige geldigheidsduur van 13 weken.
- Deze service levert de gemeente een mogelijke besparing op van ruim € 2.100,00 per jaar en de verwachting is, dat houders van zwemles- en doelgroepenkaarten attenter worden in het gebruik van de kaarten nu er geen kosteloze uitwijk mogelijkheid meer is.

F. Harmonisatie tarief voor zwemwedstrijden

- In de tarief verordening wordt het vastgestelde tarief van € 55,20 voor het huren van een zwembad ten behoeve van zwemwedstrijden gebruikt. Dit is niet correct en dient gelijk gesteld te worden met het huurtarief (€ 35,50) voor verhuur aan (sport)verenigingen en/of wedstrijden bij de binnensportaccommodaties.

- Met deze aanpassing wordt recht gedaan aan de tariefharmonisatie en zijn de huurtarieven en huurvoorwaarden voor het huren van binnensportaccommodaties door gemeentelijke (sport)verenigingen gelijk gesteld.
- Eventuele verschillen in opbrengsten door de harmonisatie van het wedstrijdtarief voor zwemwedstrijden zijn niet opgenomen in de rekenmodellen. Verwacht wordt dat de verhuurinkomsten met € 900,00 per jaar zullen toenemen
- De harmonisatie van het zwemtarief brengt ook met zich mee, dat er een naamswijziging in de tarieven verordening(tarieven lijst) moet worden opgenomen; Tekst voor de tarief verordening wordt;
 - **Tarief voor gemeentelijk gebruiker(trainingsactiviteiten).**
 - **Tarief voor niet gemeentelijk gebruiker en (zwem)wedstrijden.**
 - **Voor beide tarieven/verhuur geldt een midweek- en weekendtarief.**

G. Uitwerking/onderbouwing rekenmodellen

Uitwerking basismodel(inkomsten uit verhuur 2013).

Soort binnensportaccommodatie		Gebruiks-uren	Tarieven	Inkomsten 2013
Gymzalen		4100	€ 5,40	€ 22.140,00
Sporthallen				
1/3 zaaldeel sporthal		1981	€ 8,55	€ 16.937,55
1/2 zaaldeel sporthal		595	€ 12,90	€ 7.675,50
2/3 zaaldeel sporthal		528	€ 15,05	€ 7.946,40
Hele sporthal		4419	€ 21,55	€ 95.229,45
Zwembaden				
Doelgroepenkaarten		612	€ 37,85	€ 23.164,20
Zwemleskaart 1x p/wk 30 minuten		640	€ 15,50	€ 9.920,00
Zwemleskaart 2x p/wk 30 minuten		284	€ 31,00	€ 8.804,00
Zwemleskaart 1x p/wk 45 minuten		2166	€ 23,25	€ 50.359,50
Zwemleskaart 2x p/wk 45 minuten		751	€ 46,50	€ 34.921,50
Zwemleskaart 1x p/wk 60 minuten		777	€ 31,00	€ 23.901,00
Zwemverenigingen (training)		1390	€ 21,55	€ 29.954,50
Zwemwedstrijden (gemeentelijk)		172	€ 21,55	€ 3.796,60
Zwemwedstrijden (niet gemeentelijk)		0	€ 54,10	€ 00,00
Zwembadverhuur (commercieel)		0	€ 102,80	€ 00,00
	Totaal			€ 334.750,20

Voorstel 1.

Uitwerking rekenmodel 1(met 10% tariefsverhoging)

Soort binnensportaccommodatie		Gebruiks-uren	Tarieven	Inkomsten 2013
Gymzalen		4100	€ 9,40	€ 38.540,00
Sporthallen				
1/3 zaaldeel sporthal		1981	€ 9,40	€ 18.621,75
1/2 zaaldeel sporthal		595	€ 14,20	€ 8.449,40
2/3 zaaldeel sporthal		528	€ 16,55	€ 8.738,30
Hele sporthal		4419	€ 23,70	€ 104.730,30
Zwembaden				
Doelgroepenkaarten		612	€ 41,65	€ 25.489,80
Zwemleskaart 1x p/wk 30 minuten		640	€ 17,05	€ 10.912,00
Zwemleskaart 2x p/wk 30 minuten		284	€ 34,10	€ 9.684,40
Zwemleskaart 1x p/wk 45 minuten		2166	€ 25,60	€ 55.449,60
Zwemleskaart 2x p/wk 45 minuten		751	€ 51,20	€ 38.451,20
Zwemleskaart 1x p/wk 60 minuten		777	€ 34,10	€ 26.495,70

Zwemverenigingen (training)		1390	€ 23,70	€ 32.943,00
Zwemwedstrijden (gemeentelijk)		172	€ 59,50	€ 10.234,00
Zwemwedstrijden (niet gemeentelijk)		0	€ 113,10	€ 00,00
Zwembadverhuur (commercieel)		0	€ 113,10	€ 00,00
	Totaal			€ 388.739,65

Voorstel 2.

Uitwerking rekenmodel 2 (met 15% tariefsverhoging).

Soort binnensportaccommodatie		Gebruiks uren	Tarieven	Inkomsten 2013
Gymzalen		4100	€ 9,85	€ 40.385,00
Sporthallen				
1/3 zaaldeel sporthal		1981	€ 9,85	€ 19.512,85
1/2 zaaldeel sporthal		595	€ 14,85	€ 8.835,75
2/3 zaaldeel sporthal		528	€ 17,30	€ 9.134,40
Hele sporthal		4419	€ 24,80	€ 109.591,20
Zwembaden				
Doelgroepenkaarten		612	€ 43,55	€ 26.652,60
Zwemleskaart 1x p/wk 30 minuten		640	€ 17,85	€ 11.424,00
Zwemleskaart 2x p/wk 30 minuten		284	€ 35,65	€ 10.124,60
Zwemleskaart 1x p/wk 45 minuten		2166	€ 26,75	€ 57.940,50
Zwemleskaart 2x p/wk 45 minuten		751	€ 53,50	€ 40.178,50
Zwemleskaart 1x p/wk 60 minuten		777	€ 35,65	€ 27.700,05
Zwemverenigingen		1390	€ 24,80	€ 34.472,00
Zwemwedstrijden		172	€ 62,20	€ 10.698,40
Zwemwedstrijden (niet gemeentelijk)		0	€ 118,15	€ 00,00
Zwembadverhuur (commercieel)		0	€ 123,40	€ 00,00
	Totaal			€ 406.560,45